

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقدمه

نگاهی به زندگی و آثار جانبازان و معلولین

تألیف: پروین پناهی ینگی قشلاق

سرشناسه	: پناهی ینگی قشلاق ، پروین ، ۱۳۴۸ -
عنوان و پدید آور	: مکث ، نگاهی به زندگی و آثار جانبازان و معلولین آذربایجان / مولف پروین
مشخصات نشر	: تبریز ؛ یاران ۱۳۸۶
مشخصات ظاهری	: ص ۱۸۴
شابک	: 964-6009-45-1
یادداشت	: عنوان دیگر : نگاهی به زندگی و آثار جانبازان و معلولین آذربایجان
عنوان دیگر	: نگاهی به زندگی و آثار جانبازان و معلولین آذربایجان
موضوع	: معلولان -- ایران -- آذربایجان شرقی
موضوع	: جانبازان -- ایران -- آذربایجان شرقی
رده بندی کنگره	: ۹ ب ۹ الف / ۱۵۵۹ HV
رده بندی دیویی	: ۳۶۲ / ۴۰۹۵۵۳
شماره کتابخانه ملی	: ۸۵ - ۴۶۰۸۹ م

مکث

نگاهی به زندگی و آثار جانبازان و معلولین

- نویسنده : پروین پناهی ینگی قشلاق • ناشر : انتشارات یاران
- لیتوگرافی : واژه • چاپ : سپند • تیراژ : ۲۰۰۰ جلد
- قطع : وزیری ۱۸۴ صفحه • نوبت چاپ : اول ۱۳۸۶
- قیمت : ۲۰۰۰۰ ریال • شابک : ۱ - ۴۵ - ۸۸۶۲ - ۹۶۴

حق چاپ محفوظ است

موسسه انتشارات یاران

تبریز- خیابان امین ، پاساژ کریمی تلفن : ۵۵۴۱۱۳۱ - ۵۵۶۷۹۲۵
 خیابان امام ، نرسیده به سه راه تربیت ، انتشارات یاران، کتابفروشی نوبل
 تلفن : ۵۵۵۷۲۹۶ تلفاکس : ۵۵۵۱۴۶۲

انتشارات آذربایجان تلفن : ۵۵۴۱۱۳۱

تقدیمی:

تقدیم به برادر دلبندم علی پناهی و خانواده مفرمش که در همه سال یاورم بودند

و تقدیم به قوی‌ترین انگیزه ام»

«مَنْ أَوْلَىٰ مَعْرُوفًا فَلْيُكَافِ بِهِ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَلْيَذْكَرْهُ فَمَنْ ذَكَرَهُ فَقَدْ شَكَرَهُ وَمَنْ
كَتَمَهُ فَقَدْ كَفَرَهُ»^۱

نوشتن درباره‌ی قشری از جامعه که پنجه در پنجه‌ی مشکلات و سختی‌ها، با قدرتی وصف‌ناپذیر به زندگی لبخند می‌زنند و هیچ محدودیتی سدّ راهشان نیست، بی‌گمان کار دشواریست و اگر در این مسیر، همراهی و همدلی خیرخواهانه‌ی انسان‌هایی بزرگ، پشتوانه و مددکار انسان نباشد، چه بسا، هیچ‌گاه اندیشه‌ها صورت وقوع نپذیرند.

کتابی که اکنون پیش رو دارید، حاصل نیک‌اندیشیِ چنین افرادیست؛ بدون شک اگر مساعدتِ خیرخواهانه‌ی «مدیرکل محترم سازمان بهزیستی استان آذربایجان شرقی جناب آقای دکتر حسین معتمدنیا» در ایجاد بستر مناسبِ زمینه‌های تحقیق و تقبّل هزینه‌های چاپ و نشر این اثر نمی‌بود، چه بسا آنچه اکنون پیش رو دارید، در کتم عدم، مخفی می‌ماند.

بدین وسیله سپاسگذاری و امتنان خود را از ایشان و سایر عزیزانی که مرا در به ثمر رسیدن این کتاب یاری داده و رهین منت خود ساختند، ابراز می‌دارم.

پروین پناهی

۱ - تفسیر رؤف الجنان و روح الجنان فی التفسیر القرآن دوره ۲۰ جلدی شیخ ابوالفتح رازی قرن ششم در جلد ۲۰ - تفسیر سوره‌ی الضحی

فهرست

فصل اول

- تعریف معلولیت ۱۲
- تفاوت معلولیت ذهنی با معلولیت جسمی - حرکتی ۱۳
- تاریخچه‌ی معلولیت ۱۴
- وضعیت معلولین در جهان کنونی ۱۵
- تعریف و تاریخچه‌ی کاردرمانی و حیطة‌ی فعالیت آن ۱۷
- نگاهی به تاریخچه‌ی کاردرمانی در ایران ۱۸
- تعریف فیزیوتراپی ۲۲
- توانبخشی ۲۲

فصل دوم

- ویژگی‌های ادبی و هنری معلولین ۲۸

فصل سوم

- بیوگرافی و آثار معلولین برتر ۳۹

فصل چهارم

- قانون جامع حمایت از حقوق معلولان ۱۶۷

مقدمه

جامعه امروز جامعه‌ی توانمندی‌هاست و توانایی در دنیای ارتباط معنایی دیگر یافته است. کسی که با دنیای پیرامون خود ارتباط نداشته باشد مرده است. اما توانمندی افراد به چه چیز بستگی دارد؟ به قطر بازوها یا به گریز پایی؟ جایگاه معلولان در عصر توانمندی کجاست؟

وقتی افراد می‌توانند در منزل و حتی رختخواب با تمام نقاط جهان در ارتباط باشند و به تجارت و علم مشغول باشند معلولیت چگونه معنی می‌شود؟ قدرت حرکت دست، پا و حتی تکلم تا چه حد می‌تواند در زندگی افراد نقش داشته باشد؟ نگاهی دقیق‌تر به دنیای معلولیت نشان می‌دهد معلولان توانمندتر از ناآگاهان هستند و معلولیت نمی‌تواند مانع تلاش یا پیشرفت افراد باشد.

چه بسیارند افرادی که از نگاه ما به دلایل مختلف در محدودیت فعالیت‌های جسمی بوده‌اند اما در علم، اقتصاد، هنر، ورزش و... مدیرانی موفق و کارآمد بوده‌اند. آوردن یک یک نام و فعالیت معلولانی که در موارد یاد شده الگو بوده‌اند در این مجال نمی‌گنجید و شاید به همین خاطر است که خانم پناهی در این مجموعه به جغرافیای استانی اکتفا کرده و به عنوان عضوی از این جامعه توانسته توانمندی خود را در گردآوری این مجموعه و تغییر زاویه دید افراد نسبت به پدیده معلولیت به نمایش بگذارد.

در عصر توانمندی آنچه مهم است حرکت ذهن است به افق‌های روشن، اندیشه‌های متعالی و تفکری خلاق و چگونه می‌توان از قاب صندلی چرخدار و عصا این افق را به زنجیر کشید. البته تغییر نگرش مردم به پدیده‌هایی نظیر معلولیت گذر زمان می‌طلبد و تلاش مضاعف که می‌توان اتفاق‌هایی مانند چاپ این کتاب را از عوامل تاثیرگذار برشمرد. همه ما بر این نکته مهم واقفیم که معلولیت محدودیت نیست و باید بر این نکته نیز آگاه

بود که فرد معلول نه ترحم می‌خواهد و نه خفت را قبول می‌کند. نگاه برابر به این پدیده بی‌هیچ اغماض یا تعمدی می‌تواند فضای اجتماع را برای این افراد آماده کند و آنان را به تلاش برای زندگی برابر امیدوارتر سازد.

چه بسیارند افرادی که از دید ما توانمندی انجام امور روزانه را ندارند اما کارهایی بزرگ برای جامعه از آنان سرچشمه می‌گیرد و نبوغ از آنان جوانه می‌زند. مطالعه این کتاب و توفیق این که پیش از چاپ آن را بخوانم باعث تحولی زیبا در من شد و امیدوارم این کتاب که توانسته بی‌هیچ ترتیب یا تعمدی به دنیای پر رمز و راز این عزیزان وارد شود بتواند در کشف و معرفی افراد توانمند و جهت‌دهی به فعالیت و زندگی مردم تاثیر مناسبی بگذارد.

به یقین می‌توان گفت همه افراد نسبت به پدیده معلولیت آشنایی لازم و کافی را دارند اما نگرش به این پدیده هنوز نیاز به بازبینی و اصلاح دارد و امیدوارم چنین حرکت‌هایی که به تغییر در زیرساخت‌ها منجر می‌شوند نه تنها در جغرافیای استانی که در اقصی نقاط میهن عزیز اسلامی باعث شناسایی چهره‌های واقعی از پدیده‌ای به نام معلولیت باشد هر چند خوشبختانه درصد معلولیت نیز در مسیر تبدیل به صفر گام برمی‌دارد.

امیدوارم همبستگی ما برای ساختن دنیایی به دور از نگاه‌های تحقیر، تمسخر و ترحم به ثمر نشیند و دنیای توانمندی دنیای محتوا باشد نه دنیای چهارچوب‌های ظاهری چرا که انسانیت حد و مرز نمی‌شناسد و چگونه می‌توان توانمندی را در حصارهایی مانند تن سالم و بازوان نیرومند جستجو کرد چرا که من بر این عقیده استوارم که قدرت دست به توان لمس مهربانی‌هاست نه به ضربه مشت‌ها.

داود هوشنگ روشنگر

شهریور ۱۳۸۵

سفن مؤلف

آن که تندرستی دارد امید دارد و آن که امید دارد همه چیز دارد

در تألیف این کتاب مشکلات متعددی برای من وجود داشت از جمله عدم دسترسی به منابع متعدد اطلاعاتی، جمع‌آوری اطلاعات از جانبازان و معلولان شهرستانی مخصوصاً مشکل روحی که برایم پیش آمده بود... با این حال، عشق به نوشتن و ارادتی که به سربازان قهرمان وطن و معلولان عزیز داشتم و دارم، انرژی دوچندانی به من بخشید و اراده و مقاومت‌م را بیشتر کرد. هر بار که با یکی از عزیزان جانباز یا معلول مصاحبه می‌کردم، انرژی بیشتری می‌گرفتم و اشتیاقم به دیدار جانباز یا معلول دیگری افزون می‌شد این استعدادها، در حقیقت همان توانایی‌های نهفته در عمق وجود ما انسان‌ها هستند و گواهی بر این که انسان موجود بسیار خارق‌العاده و باارزشی است که میلیون‌ها قدرت شگفت‌انگیز در نهاد او نهفته است و با فراهم شدن زمینه، هر کدام از این استعدادها به صورت‌های گوناگون مانند هنر، علم، اندیشه و غیره آشکار می‌شود. آلبرت اینشتین فیزیکدان برجسته‌ی جهان، در دوران مدرسه جزو کودکان عقب‌مانده به حساب می‌آمد. نامی جسکون، نقاش و نوازنده‌ی پیانو، هنگام تولد دست نداشت. سزار داکورانت نقاش بدون دست و بسیار خوش سیمای فرانسه بود که تابلوی «۳۰/۰» حضرت مریم‌اش زبان زد خاص و عام است. استفان هاولینگ فیزیکدان معروف قرن حاضر که از کل امکانات جسمی جز حافظه چیزی برایش باقی نمانده. اما هنوز صدها دانشمند و دانشجو زیر نظرش علم می‌آموزند و روزولت و فرانگیس دلانو و خیلی‌های دیگر را می‌توان نام برد که نبوغ حقیقی بشر در وجود آنها تبلور یافته. بلز پاسکال می‌گوید «تمام شأن و عظمت انسان در فکر اوست». اگر چه تندرستی نعمت بزرگی است اما می‌توان، گاهی اوقات خود را با شرایط تطبیق داده و زندگی را از دریچه‌ی دیگری نیز نگاه کرد. در خلق عالم زیبایی‌های بی‌شماری به کار رفته که اگر اندکی دقیق باشیم، دیگر فرصتی برای دیدن و تحمل کردن زشتی‌ها نخواهد ماند. این که بعضی از ما

نمی‌توانیم از زیبایی‌ها لذت ببریم، از محدودیت جسمی نیست بلکه باید به اندیشه‌ی مان رجوع کرده و در طرز فکرمان تجدیدنظر کنیم. در سایه‌ی فکر بشر است که امروزه علم پیشرفت چشمگیری کرده و دیگر جسم حرف اول را نمی‌زند و نمی‌تواند نیاز بشر امروزی را برآورده کند بلکه ذهن‌ها باید فعال شود. این همه پیشرفت زایدی فکر بشر است نه جسم بشر! جایی که جسم مان متوقف شود فکری به حالش می‌کنیم اما اگر فکر و ذهنمان متوقف شود، زندگی مان نیز متوقف می‌شود. بنابراین سلامت روحی و همچنین داشتن اراده‌ی قوی از مهم‌ترین عوامل موفقیت به حساب می‌آید. آنان کارل، نویسنده و موسیقی‌دان بدون دست می‌گوید: «هرجا اراده باشد، راهی نیز هست». کسی که بدون دو دست و فقط با پاهایش نوازنده‌ی معروف جهان شود و یا بتواند بدون دو دست به خوبی شنا کند و بتواند با پاهایش خوشنویسی کند، می‌تواند برای انسان شگفت‌انگیزترین الگو باشد.

آرزو دارم همه‌ی عزیزان معلول و جانباز بتوانند با تکیه بر اراده و پشت‌کار خود موفق و پیروز باشند و دو نکته را در این فرصت یادآور می‌شوم یکی این که شاید در این کتاب در مورد بعضی از جانبازان و معلولین عزیز بیشتر صحبت شده و این به دلیل آن است که خود آن عزیزان فرصت آشنایی بیشتر را داده‌اند بنابراین خوانندگان محترم نباید تصور کنند که تبعیضی در کار بوده، دوم این که از نویسندگان و مترجمان عزیزی که به دلیل ناخوانا بودن اسم شریف‌شان روی منابع تحقیقی، بدون نام از متن و سخن‌شان استفاده کرده‌ام عذرخواهی و تشکر می‌کنم چون برای یک محقق امانت‌داری مهم‌ترین اصل است.

و در اینجا جا دارد از اداره‌ی کل بهزیستی استان آذربایجان شرقی، بنیاد جانبازان، و کلینیک فجر ۲ جانبازان و همچنین از کسانی که در تهیه‌ی گزارش‌ها، بنده را یاری فرمودند تشکر و قدردانی کنم. مخصوصاً برادر بزرگوaram جناب آقای دکتر قدیر محمدی مدیر کل سابق هلال‌احمر استان آذربایجان شرقی، دوست نازنینم ناهید افشار، منیره فاخری باهر و سرکارخانم صنم زمانی.

پرویز پناهی ینگی تلاق